26.1

ב"ה

שלום לכל טוב לכבוד הרה"ג הגאון הסגנים מו"ר ר' יהודה עטרת ראשנו ... הגדול כבוד שמו תפארתו
אדה"ר פרופ' גולדציהר נ"י יאיר ויזהיר!

הלנצח תאכל חרב? האנפור לעולם? הלעד מלחמה תהי'?
הלא ידעתָ כי שלום ואחוה יהי' באחרונה.

אדוני רבי ומורי!

,,אכן כי לא זו הדרך אשר נלך בה"

לבוא עם אדוני הפרופ' במכתבים. מי אני? קטן ודל לבוא במכתבים עם איש גדול כמוך? אבל שמועה רעה שמעתי והנה הבינותי לבוא אליך אדוני פרופ' עם מכתבי זה. אהה! אנשים רעים הלשינו עלי ויאמר אדוני אמון עלי דברים כאלה אשר מוסיאנער אנכי. אדוני! אך יבוא אלי דבר נבל כזה. קשה לנו להאמין היכן. אל יקח הרגל במחשבותיו! אדוני! בתוך הדבר האמת צריך לספר מראש לדרוש. והמנינים השופטים פתחו בית-ספר ודברו להם לקחוני לבוא להם למורה. אמנם לא חפצתי ללכת אליהם כי כבר ידעתי את האנשים הפולנים אבל יסבו אותי לקחת את המשרה. למדתי שם כשני חדשים כבר היו לי כשש מאות תלמיד. פעם אחת באה אלי אחת התלמידות והיא ספרה לי אשר הנשיא בית-הספר דבר אתה בעדת יצאה מבית-הספר דברים דו' וגם היה חפץ לנשק אותה. למחרת הדבר באו כלם אל בית-הספר. אבל המעשה הזאת לא באה. ובדבר זה באו גם כן פרופ' הדאללער בר' זרבאלשטיין ועוד אנשים לשמור את הלמוד גם הפראזידענט דבית-הספר בא. ובדרשה אמרתי לו: הנך צוני ונלך לדרוש את יראת אשבלי שם בעוליי קדר ואין את יראת דבר נבל כזה. ומה יאמרו הקרואים? והוא התחיל עלי. אתה מוסיאנער, אתה אמעריקני. הנך סוחר בשלמות ולא בדברים כאלה. ואנכי יצאתי מבית-הספר. והוא הלך אל הפולנים והלשין עלי אשר בר' פלומענטהאל נוסד מחקים לאקים לדרוש כנגד המלחמה. אדוני פרופ' אמן אל פסני, זה שנתים אשר הנני בארץ הזאת. דרשתי דרשות כמעט בכל ארץ הונגריה ולא יכלו לעשות תמים. כי לפות אם בוכלתי לספר מחמת הדיקלאמאטים אנשים טובים. אדוני פרופ' זה פוארטיו חדשים ואנכי דורש יען כי מחוברים אנכי כי עת מלחמה הנה זה פוארטיו חדשים אשר אנכי סובל. כחי' אלקי ישראל אשר זה יותר משני חדשים אשר לא הלכתי את לבני. כי אין לי. דרשה האחרונה הייתה אצל הפרופ' בינלער. דרשתי מצאה חן בעיני כל איש אם יש לי מכתב בשנה האחרונות מהפרופ' הנ"ל. מה הוא מכיר עלי. איני יודע מדוע? אדוני פרופ'! טוב לי למות מלחיות במדרגה כזאת אשר אנכי הולך, ולא לשמור דברים כאלה. מוסיאנער

./.

/2

דובר שלמות. אדוני! פלורה לי כי־אם עליך. אם הרבנים. הרב־רבנים ראו הואיל אם הם אומרים עלי
מיסיונער או יש בוגדתו להתמוטט במעלה. סבבוני כלבים מרבית מרעים. אשר אין יראת ד' לנגד עיניהם. אשר סר צלם
אלוקים מעליהם. אבל איש חכם ונבון כמוך. איש הגדול שבגדולים. אשר שמו נודע בשערים. וגם הוא יאמין
הדברים כאלה. לו הייתי מיסיונער לא היה לי לחם לאכול. לו הייתי סוחר נשמות לא היה לי לסבול.
אדוני הרב! יהודי הנני יהודי נולדתי ויהודי אמות. אינני אדוק אבל יהודי הנני. אינני ציוני אבל
יהודי הנני עם כל נפשי. אדוני הרב! שמעה את קטנה לי עליך נפשו ולבו את הדין לבך אשר
ירנן עליך בקול ענות־גבורה למלאות את בקשתי ולעשות את שאלתי להיות: לך לי עצה
מה לעשות ובמה אצטדק! כמוהו הנני אין לי אחר לפנות כי־אם אליך אדוני רבי ומורי.
ולבי בטוח אשר לא תשוב את פני ריקם.

ודורשי כבודו בברכת שלום

ממני הקטן המחכה לתשובתו בכליון עינים

מרדכי המספר פרידמן

Dr. Chaim Blumenthal
c/o Kraus Mor
Rabbi Komarom

ב"ה

[illegible]